

Lista tematów dla absolwentów liceum profilowanego, liceum ogólnokształcącego, technikum oraz technikum uzupełniającego dla dorosłych przystępujących do egzaminu maturalnego według standardów wymagań egzaminacyjnych

Literatura

1. Problemy okresu dorastania. Przedstaw je, odwołując się do wybranych utworów literackich.
2. Samotność bohatera romantycznego i człowieka współczesnego. Porównaj, odwołując się do wybranych utworów literackich romantyzmu i współczesności [po 1989 roku].
3. Literatura faktu. Dokonaj analizy i interpretacji tego zjawiska kulturowego XX wieku na wybranych przykładach.
4. Świat jako teatr. Odwołaj się do przykładów z literatury polskiej i obcej.
5. Postęp techniczny kontra tradycja. Przedstaw problem na przykładzie wybranych utworów literackich.
6. Science fiction a fantasy. Omów na wybranych przykładach literackich.
7. Człowiek – istota nieznaną. Analizując utwory literackie o tematyce wojennej, przedstaw przemiany bohaterów w sytuacji zagrożenia.
8. Na podstawie poznanych tekstów literatury staropolskiej zaprezentuj obyczajowość szlachty tego czasu.
9. Kresy w literaturze polskiej XIX i XX wieku. Zaprezentuj temat na wybranych przykładach.
10. Przedstaw na przykładach z literatury XIX i XX wieku problemy człowieka uwikłanego w historię.
11. Omów różne wersje motywu wędrowki w literaturze na przykładzie wybranych utworów literackich.
12. Groteska, parodia, ironia w literaturze różnych epok. Omów ich funkcje.
13. Niespełnione marzenia bohaterów literackich. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów.
14. Rola lektur w kształtowaniu postaci literackich. Przedstaw problem na wybranych przykładach.
15. Przyroda - świadek, uczestnik życia postaci literackich. Omów na wybranych przykładach.
16. Polska pieśń narodowa - jej odmiany, funkcje i związki z dziejami narodu. Omów na przykładach.
17. Artysta jako bohater literacki. Omów na wybranych przykładach.
18. Różne ujęcia literackie rewolucji oraz ich funkcje. Przedstaw na wybranych przykładach.
19. Wpływ miasta na psychikę bohatera. Rozważ problem na wybranych przykładach.
20. Etos inteligenta i jego demaskacja. Przedstaw na wybranych przykładach.
21. Stolicy europejskie i ich mieszkańcy w utworach różnych epok. Przedstaw i omów na przykładach.
22. Różne portrety Niemców w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach z różnych epok.
23. Znaczenie i rola zjawisk nadprzyrodzonych w utworach literackich. Omawiając zagadnienie, odwołaj się do wybranych przykładów.
24. Modele świętości w utworach literackich różnych epok. Odwołaj się do wybranych przykładów.
25. Literackie reinterpretacje mitów antycznych. Scharakteryzuj sposoby prezentacji i cele w oparciu o dowolnie wybrane przykłady.

26. Wpływ domu i rodziny na kształtowanie postawy moralnej bohaterów literackich. Omów na przykładach utworów z różnych epok.
27. Przedstaw na wybranych przykładach sposoby i funkcje kreowania postaci rycerza w literaturze.
28. Portrety władców. Zanalizuj sposoby ich kreacji, wskaż na funkcje w różnych utworach literackich.
29. Świat odwróconego dekalogu na kartach literatury czasu wojny i okupacji. Omów zagadnienie na wybranych tekstach literackich.
30. Konfrontacja wrogów. Przedstaw sposoby realizacji tego motywu w wybranych utworach literackich.
31. Idealista jako bohater literacki. Przedstaw różne kreacje, omów funkcje, odwołując się do wybranych przykładów.
32. Komizm i jego funkcja w utworach literackich różnych epok. Omów na przykładach.
33. Bunt wobec zastanej rzeczywistości. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów z literatury polskiej i obcej.
34. Różne oblicza Boga w literaturze. Omów na przykładach.
35. Dwór polski w literaturze różnych epok. Omów sposoby ujęcia i ich funkcje na przykładach.
36. Powroty do lat dzieciństwa w dziełach literackich. Odwołaj się do wybranych przykładów literackich i porównaj je.
37. Drzewo - świadek i uczestnik życia. Omów funkcjonowanie tego motywu na wybranych przykładach literackich.
38. Motywy sportowe w literaturze. Przedstaw temat w odniesieniu do przykładów z różnych epok.
39. Żony modne i lalki salonowe w literaturze XVIII i XIX wieku. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
40. Wpływ pieniądza na życie bohaterów literackich. Zanalizuj problem na wybranych przykładach literackich.
41. Obraz szaleństwa w literaturze. Przedstaw różne ujęcia problemu, odwołując się do wybranych przykładów.
42. Bohaterowie literaccy w pogoni za szczęściem. Omów problem, odwołując się do wybranych tekstów.
43. Mroczna strona natury ludzkiej. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych bohaterów literackich.
44. Radość życia – jej źródła i przejawy w literaturze. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów z różnych epok.
45. Samotność artysty i jej wyraz w literaturze. Omów temat na podstawie literatury XIX lub XX wieku.
46. Miłość w ujęciu Adama Mickiewicza. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów.
47. Przedstaw na wybranych przykładach funkcjonowanie motywu kobiety fatalnej w literaturze.
48. Rozważ na wybranych przykładach różne aspekty cierpienia ukazane w literaturze.
49. Dylematy i uroki młodości. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
50. Rola satyry, kpiny, żartu w utworach z różnych epok. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
51. Wizje Polski niepodległej. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów.

Język

1. Omów perswazyjną funkcję języka na przykładzie propagandy i reklamy.
2. Język polskich tekstów rockowych. Omów na przykładach.
3. Funkcje stylizacji w utworach literackich. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów z różnych epok.
4. Żart językowy i jego funkcje. Pokaż zjawisko na wybranych przykładach.
5. Funkcje komizmu językowego w wybranych utworach dawnych i współczesnych. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do przykładów.
6. Współczesny język urzędowy. Zanalizuj wybrane środki językowe i dokonaj ich oceny pod względem poprawności.
7. Sposoby indywidualizacji języka bohaterów literackich. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z różnych epok.
8. Gwara Twojego regionu. Zanalizuj zebrany materiał źródłowy.
9. Omów funkcje wyrazów zdrobniałych i zgrubiałych w literaturze różnych epok.
10. Język manifestów poetyckich jako sposób oddziaływania na odbiorcę. Omów na przykładach.
11. Nazwiska i nazwy miejscowe w twórczości wybranych pisarzy. Zanalizuj przykłady i omów funkcje na przykładach.
12. Współczesna gwara środowiskowa. Zbadaj sposób porozumiewania się ludzi z wybranej grupy zawodowej.
13. Zbadaj pochodzenie nazw miejscowych na terenie Twojej gminy. Dokonaj ich klasyfikacji.
14. Scharakteryzuj dialekty terytorialne na podstawie zgromadzonego przez Ciebie materiału źródłowego lub rzeczowego.
15. Omów język i styl utworów literackich różnych epok.
16. Mowa zakochanych dawniej i dziś. Porównaj najbardziej charakterystyczne wypowiedzi na wybranych przykładach literackich.
17. Aluzje literackie we współczesnej kulturze masowej. Omów problem, posługując się przykładami literackimi, plastycznymi, filmowymi.
18. Ślady „Biblii” we współczesnej polszczyźnie. Omów zagadnienie na podstawie związków frazeologicznych, przysłów, przenośnych znaczeń wyrazów.
19. Mitologia antyczna we współczesnej polszczyźnie. Zbadaj jej funkcjonowanie na podstawie związków frazeologicznych, przysłów i przenośnych znaczeń wyrazów.
20. Język prasy. Omów różne odmiany stylu publicystycznego na konkretnych przykładach.
21. Zanalizuj najciekawsze nazwy sklepów i restauracji w wybranej miejscowości.
22. Charakterystyka języka współczesnych polityków. Przedstaw i omów na wybranych przykładach.
23. Funkcja magiczna języka i jej przejawy w różnego typu wypowiedziach. Omów zagadnienie, wykorzystując wybrane przykłady.
24. Przeanalizuj najbardziej typowe błędy językowe w czasopiśmie, po które najczęściej sięgasz.
25. Zapożyczenia językowe we współczesnej polszczyźnie. Zanalizuj przykłady i oceń stosowane zapożyczenia.
26. Wskaż cechy współczesnych przemówień sejmowych. Porównaj je z cechami „Kazań sejmowych” Piotra Skargi. Zwróć uwagę na zastosowane figury retoryczne, środki stylistyczne, język wypowiedzi.
27. Język jako źródło wiedzy o życiu minionych pokoleń. Przedstaw zagadnienie, analizując warstwę wybranych utworów pamiątkarskich z określonej epoki/epok.

28. Frazeologizmy literackie w języku reklam. Zbadaj na wybranych przykładach trafność ich użycia i poprawność w kontekście tekstu reklamy.
29. Wieloznaczność wyrazów i jej konsekwencje dla procesu komunikacji. Omów zagadnienie na wybranych przykładach tekstów kabaretowych.
30. Łacińskie korzenie języka polskiego. Dokonaj analizy zgromadzonego materiału językowego i sformułuj wnioski.

Związek literatury z innymi dziedzinami sztuki

1. Motyw ogrodu. Na podstawie analizy wybranych dzieł przedstaw różne sposoby jego obrazowania w literaturze i malarstwie.
2. Obrazy raju w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów sposoby przedstawienia na przykładach.
3. Wizerunek Jezusa w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Zaprezentuj obraz tej postaci, omów znaczenie na wybranych przykładach.
4. Człowiek wobec wolności. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych dzieł literackich i filmowych.
5. Portret ojca w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów sposoby ukazywania oraz wskaż na funkcje w wybranych przykładach.
6. Syberia – polskie piekło. Analizując wybrane utwory nie tylko literackie, przedstaw różne ujęcia tego zagadnienia.
7. Piękno i brzydota. Omów dwie koncepcje postrzegania świata w wybranych tekstach kultury.
8. Filmy jako interpretacje wybranych dzieł literackich. Porównaj wymowę dzieł literackich z ich filmową adaptacją.
9. Motyw powrotu w literaturze i filmie. Omów jego różne ujęcia na przykładach.
10. Fascynacja krajobrazami i kulturą regionu w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na przykładach jej przejawy.
11. Omów związek malarstwa i literatury w sztuce wybranej epoki.
12. Zaświaty w literaturze i malarstwie. Omów sposób ich ukazania w różnych epokach.
13. Emigracja i emigranci tematem tekstów kultury. Omów na wybranych przykładach.
14. Motyw tańca i jego funkcja w różnych tekstach kultury. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
15. Alegoria jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie. Omów na przykładach.
16. Sceny batalistyczne w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Przedstaw sposób ujmowania oraz zaprezentuj ich funkcje na wybranych przykładach.
17. Portret matki w wybranych dziełach literackich, malarskich i filmowych. Omów sposoby ukazywania oraz wskaż na funkcje w wybranych przykładach.
18. Współczesne wersje motywu Madonny w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach.
19. Różnorodne ujęcia motywu pożegnania w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Przedstaw na wybranych przykładach.
20. Reinterpretacja mitów antycznych w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Scharakteryzuj sposoby i cele tego zjawiska, analizując wybrane dzieła kultury.
21. Reinterpretacja motywów biblijnych w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Scharakteryzuj sposoby i cele tego zjawiska, analizując wybrane dzieła kultury.
22. Porównaj różne sposoby kreacji dziecka w literaturze i innych dziedzinach sztuki na wybranych przykładach.
23. Wizja końca świata w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Porównaj ich funkcje, analizując wybrane dzieła kultury różnych epok.

24. Przedstaw zmieniający się ideał urody kobiecej przedstawiony w literaturze i malarstwie w wybranych epokach.
25. Wielkie postacie historyczne i sposób ich ujęcia w literaturze i malarstwie. Przedstaw na wybranych przykładach.
26. Moja mała ojczyzna. Przedstaw jej funkcjonowanie na przykładach literackich i malarskich.
27. Kreacja błazna w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na przykładach.
28. Różne ujęcia człowieka i natury w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na przykładach.
29. Twórcy literatury wobec dzieł sztuki. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
30. Symbolika stroju. Omów temat, analizując wybrane dzieła literackie i inne (malarskie, rzeźbiarskie lub filmowe).
31. Muzyka jako źródło inspiracji literackiej. Przedstaw funkcję, jaką pełnią motywy muzyczne w wybranych utworach literackich.
32. Obraz cudzoziemca w polskiej literaturze i filmie (lub innych dziedzinach sztuki). Przedstaw na wybranych przykładach.
33. Literacki, malarski/fotograficzny obraz ubóstwa. Omów sposób prezentacji problemu na wybranych przykładach.
34. Motywy patriotyczne we współczesnej kulturze. Omów zagadnienie w odniesieniu do do znanych Ci tekstów kultury.
35. Ideał męskości. Przedstaw różne ujęcia tego motywu w literaturze i innych dziedzinach sztuki.
36. Analizując wybrane teksty literackie i dzieła malarskie, porównaj i omów różne sposoby kreowania wybranej postaci biblijnej.
37. Obraz wybranego powstania narodowego w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Przedstaw zagadnienie na różnorodnych przykładach.